

SANAM SEC' NÉLOK'KANKO REAK' NAŪBI KATHAKO

MIT'TEN JION BODÓLOK' LEKAN BAĪBEL PAŪHĀO

GUJUK'LEKAN DAG

Genesis 4:1-15

KĀHNI...

Adam ar Hawaren pāhil barea koṛa do ākinak' beohar ar colonre begargekin tahēkana. Kain do casbas ar benaorakap laḡit'e khojkan tahēna, okare Abel do ac'ren bhīdiko saote burure darabaṛae kusiak'kan tahēna.

Noa nawa dhārtire Adam ar Hawawak' hukum bebatao khaṭirtē kai bologyena, Isor do mit'ten dārē samañ reak' niāme bandhaokeda ar metak'kina je begor māyām jorote kai reak' ika' do bañuk'a mente (Ibriko 9:22). Uni do unkinē metak'kina je noa dārē samañ niām do daraekan dinre Jisu do manwae huyuk'a ar dhārti reak' kaiko laḡit'e gojok'a mente. Abel do biswae selek'te mit'ten bheḍae aḡukedeā ac'ak kai laḡit' dārēye mente, men khan Kain doe hudiskeda je Isorak' hukum bak'tao do bañ jaṛuṛa. Uni doe hudiskeda je dārē samañ niām do maḡilagea ar menkeda tin haḅic uni do dārē samañ ar Isore sewawae khan jāhān baṛic'ak' do bañ kana. Khan uni do ac'ak' bagwanre ḡamilet' ona reak' khone aḡukeda. Kain do hiska' ar raṅgaote nēlkedae je Abelak' dārē do serma khon seṅgel hec'kate Abelak' dārē do julena ar ac'ak' do begor joṭet'e baḡiak'taea. Isor do dulaṛ selec'te Kaine metak'dea nidhañok' tuluic' bak'tao, menkhan dhiṭante ac'ak' birudregeye taṛamkeda. Abel hō ac' laṭu dada saote suluk selec'te galmaraoe

khojkan tahēna, menkhan kain do raṅgaonte daṛ keda. Uniak' hudis bundisko nām ruṛaḡ haḅic', Abelak' māyāmak' hormo do uniak' jaṅga surre nūrakan tahēna. Isor do Kain upāṛte sarape emadea, ar tinre Kain do ac'ak' sarap babote menkeda, Probhu do uni upāṛte mit'ten cinhaḡi dohokeda bañkhan daraekan piṛhirenko do ona reak' hala ruṛaḡko hataowa.

Johan Sodor puthire metabon kana je, muḡat' dinre, laṛhaḡi huyuk'a kristanko talare tinre cet'leka dewa sewa huyuk'a ona bisoete. Aḡi usāṛage sanamkoge urumok'a Isorak' mohorte se janwarak' dagte.

Noa path perej laġit' dayakatek' beoharpe: "Adobe Reader"
Oka Baibel noa paṭhre beoharakana ona do: "Santali BSI"

PARHAO

Mimit Baibel kaḷiko paṛhao tayom khaḷi ṭhaiko perejpe.

1. Mucat' eae dukko hijuk're okoekoko rukhiā ocok'a?

Johan Then Sodorak 7:3 Menkedae, Dharti do alope haṇa, ar jalapuri
hō alo, ar dareko hō alo, aboren Isorren golamko aurile
hābic'.

Dhean: Okoe ko do Isorak' Mohor akoak' moloñre ko hataoa unko ge noa dukko oktere ko rukhiā ocok'a (Serenko 9:7-11).

2. Dhorom hoṛkoak' moloñre menak' "Mohor" do cet' kana?

Jesaea 8:16 Gohawak' do tol poṭomme, do inren celako talare
bondkate mohorak'me.

Dhean: Isorak' mohor do uniak' anre namok'kana. Mohor do mit'ten pormane khaṭiyeda okoek' kana mente, biseste noare do pea uprum tahēnkana: Nūtum, Office, Jaega. Namuna lekate "Syrus Persiaren Raj" Ezra 1:1.

3. Gel hukum reak' okaṭak' hukumre noa pea uprum doe emeda?

Exodus 20:11 Ente turui māhāte serma, ot,
jalapuri ar onakore menak'ak'e benaokeda.

Dhean: Eken ponak' hukumre noa sanam pea uprum do namok'kana:

- 1) "Probhutet" – Uniak' nūtum,
- 2) "Benaō" – Uniak' ṭhai do Bebenaōic',
- 3) "Serma ar ot ar sanam onare menak'ko" – Ac'ak' jaega.

4. Isor do cet' bises cinhāi emakana ac'ak' dare sodor laġit'?

Jheskel 20:12 Ar inak' jirauk' māhāko hōñ emat' koa in ar onko talare
mit'tec' taken laġit', jemonko baḍae, bañma, in Probhuge onko
sok'notic' do.

Jheskel 20:20 Ar inak' māhāko sonotpe, jemon onako do in
ar ape talare mit'tec' mente taken, ar jemonpe baḍae, bañma, in
Probhuge aperen Isor do.

Exodus 31:13 *Israel hoponko metakom, Ināk' jirauk' mähākope dohoegea, ente ona do in' ar ape talare kana ape piṛhi cetan piṛhige, jemonpe baḍae inge Probhu apeñ sonotet'pe kañic' do.*

Dhean: Isor do puṣṭaute meneda je Uniak' Jirauk' mähā do benao ar sonot laḡit' cinḡa mente emakana. Noa do uniak' cinḡa kana se uniak' ektiari reak' dag kana. "Mohor," "Cinḡa," "Dag," ar "Uprum" kathako do bodol daṛelekanak' katha leka beoharakana goṭa Baibelre (Genesis 17:11 do Roman 4:11 ar Johan Then Sodorak 7:3 do Jeheskel 9:4 saote juripe).

5. Johan Then Sodorak 13 ren janwar do cet' hatao laḡit' sanamkoe jormoṭkoa?

Johan Then Sodorak 13:16 *Ar huṭṭic'ko ar haprak'ko, kisārko ar reñgec'ko, saḍhinko ar golamko sanamkoak' jojom tire bañkhan ocoyet'koa.*

6. Janwarak' dag do cet'kana?

Dhean: Johan Then Sodorak 13 ren paḥil janwar do 19 nombor paṭhrebun urum nāme kana. Uniak' dag reak' daṛe ar ektiari do cet' kana? Uniak' dag reak' daṛe baḍae laḡit do papasy ge kuliyē jaruṛa. Dheanak'tabonpe Catholic Cathisism khon emakan kathako:

“Q. Jirauk mähā do okaṭak' kana?”

“A. Sonibarge Jirauk' mähā do kana.”

“Q. Sonibar bagi katek' Robibar cedak'bon manaocda?”

“A. Ale do Robibarle manaogea sonibar baḡikatek' cedak'je Catholik' mañḍer do ona reak' sonottet' Sonibar khon Robibarre ko aḡukeda.”¹

Catechism khon eṭak'ak' olak':

“Q. Cet' ar eṭak'ak' porman menak'a je mañḍerak' do ektiari menak'a eṭak' niṃam emok' laḡit' porobko manao mente?”

“A. Cet' uni ṭhen onkan daṛe bañ tahēkana, Noa piṛhiren dhoromkoren uni saote bako selet'lenkhan uni do ona bae ceka daṛekea-uni do Sonibar eaeak' mähā manao do paḥil ḍin mak'naore bae bodol daṛeak'kea, Isorak' kathare ona bodol reak' jāhān ektiariḡe bañuk'a.”²

Papasy doe meneda je ona dag reak' daṛe ar ektiari do Ribibar sonote benaoeda mente-Ona bodol do goṭa dhartiren kristanko aḡoc'eda. (Bodolte nēlpe “Cet' bises kukliak' papasy do protestankoe kuliyet'koa?”)

¹ Peter Geiermann, *The Convert's Catechism of Catholic Doctrine* (St. Louis: B. Herder Book Co., 1957 edition), p. 50.

² Stephen Keenan, *A Doctrinal Catechism* (New York: P.J. Kenedy & Sons, third American edition, revised, n.d.), p. 174.

7. Cet' janwarak' dag ar Isorak' Mohor do nēl nāmok'ak' kana?

Ibriko 10:16 *Probhu meneda; Ināk' aṇ ari do onko dohoea, ar onkoak' onakoñ ol baṣisqua.*

Poporcarie 9:10 *Jāhānak'ge amak' do kami laḡit'e sap'tiog ona do amak' dare selet' kamime.*

Exodus 13:9 *Ar ona do amak' mit'tec' cinḡa mente hoyok'tama, ar amak' met'kin talare mit'tec' mentege, jemon Probhuak' an do amak' mocare tahēn.*

Jesaea 59:6, 7 *Onkoak' kamiko do duṣṡami reak' kamikoge, ar jor bojor reak' kamiko do onkoak' menak'a ... Onkoak' do duṣṡami reak' bundisak'koge Jarkharok' ar dhañdhaserok'ge onkoak' ḡaharre do menak'a.*

Dhean: Janwarak' dag se Isorak' Mohor okaṡak' ho bañ nelok'a. Moloñ do mone sodoreda, ar ti do kami reak' cinḡa kana. "Tire" ar "Met' talare" do Isorak' kathare menak' cinḡakana mit'hoḡak' hudis ar uniak' kamireak' (Exodus 13:16; Deuteronomium 6:8; 11:18). Mit'hoḡ do Robibar sonot māhākana mente aṅoc'lere uni do janwarak' dage hataojoñ kana Baibel reak' ṡariak' tahēn tuluc'. Isorak' māhāre kami lekhan uniak' tire dage nameda se robibar māhā ac'ak' subida lekate mak'naolekhan-cet'leka kami, gharoñse ar arko. Hui daḡreak'a manwako do cinḡatet' bako nelhama, Isor doe baḡaea okoṡak' hoḡ do okaṡak' dag menak'tea mente (2 Timothy 2:19). Bujhalekate mimit' hoḡ do akotege cinḡako hataojoña. Judi in Isorak' sonot māhāñ manotak' kana khan uni do in ac'ren kanañ mente dage emaña. Judi in janwarak' eḡe jirauk' māhāe mak'naowa, Uni do in janwaren kanañ menteye daḡiña.

8. Jisu do cet' lekae goṡajoña judi abo uniren guti kanabon khan?

Romiko 6:16 *Bape baḡaea, okoe then golam menkate hukum laḡit'pe gobolok'kan ar okoek'pe bataoet'tae, uniren golamko kanape mente.*

Johan 14:15 *Inpe dularḡiñ khan, inak' hukumkope*

9. Cet' nitok' jāhāe then janwarak' dag menak'takoa?

Johan Then Sodorak 13:17 *Uni janwarak' nūtum se uniak' nūtum reak' lekha menak'tako hoḡ chaḡa okoe hō se aloko daḡreak'.*

Dhean: Mit'hoḡ then ho janwarak' dag do bañuk'a. Tinre noare ko jor moṡkoa, eken unkoge okoe do janwarak' daḡko namakada onkoge kiriñ se ak'riñko daḡreak'a. Ona oktere, hoḡko okoe do Isorak' sonot Jirauk' māhāko dohowakada onko do akoak' jion noṡok're hō cekaea (Johan Then Sodorak 13:15), ar okoe ko do Uniak' sonot māhā besonot laḡit'ko bachaojoña onko do manwawak' hukumko do Isorak' hukum khon cetan manko emak'a ar onko do Maṡi birudren ko huyuk'a. Onko sanamko okoe Jisual' ar uniak' sonot dinre paṡiarḡo tahēna uniak' ṡhonok'ko namjoña, Khan Uni do onko jae jug laḡit' ac'rene benaokoa. Okoe ko do cet'hō bako baḡaelekako tahēna onko do Maṡi birud sec'ko lekha ocok'a (Mathae 12:30).

10. Maṡi birud daḡe do cet' nonkan barea jinis bodole khoja?

Daniel 7:25 *uni do ... ar ar pheraoe ponthaea.*

Dhean: Daniel 7 do mare niām reak' Maši birud daře babotre sodoreda. Noa do puštaute meneda je janwar do Isorak' ʔnko ar okteko bodol ʔagit'e kurumuṭuya. Nui Papasy do Isorak' ʔnko bodole khojkan tahēna:

- 1) dosarak' hukum birud katek' muṭṭhan samañre ḍobok',
- 2) Ponak' hukum khaṭoe ʔagit' 94 goṭen katha khon eken 8 goṭen kedako jemon okaṭak' din do Jiraṭuk' māhā kana ona bañ baḍae ʔagit', ar
- 3) Gelak' hukum bar haṭiñre ko haṭiñkeda.

Papasy do Isorak' okteko bodol ʔagit'te kurumuṭuleda:

- 1) Manwakoe cet'ako kana hapta reak' paḥilak' māhā Sabbath din mente manao ʔagit' eaeak' din bodolte, ar
- 2) Boñga sewa Roman koak' hewa aṅgoc' kedako je din do cando haṣur bañ katek' tala ninda eḥobok'gea mente. Isorak' okte Jiraṭuk' māhā ʔagit' do sokolbar hilok' cando haṣur khon sonibar cando haṣur haḅic' (Levitikus 23:32). Gujuk' lek manwa do tis hō Isorak' sonot ʔn se okteko bodol do bañ kurumuṭui ʔagak'a (Mathae 5:18)

11. Isorak' dodosak' do mare niāmren naekeko ar Pastorko ʔagit' cet' tahēkana?

Malaki 2:8, 9 *Apeak' aema hoṛpe tohot' ocoakat'koa ...
 menkhan ape do inak' horkore bape taṛamakada, menkhan apeak' sikhnaṛte
 beñget'akawada.*

Hosea 4:6 *Inren hoṛko doko maraok'a, bak'daēge banuk'takote; Bak'daeyem
 nihātakat' iate, in hō amiñ nihā giḍimea inren naekem hoyok' khon. Ar amren
 Isorak' iate, In hō amren giḍraḅon hiṛiñkotama.*

Dhean: Isor do nit hō dukuk'gea tinre pastor ko do iraḷ goṭen se arey goṭen hukumkoko doholere ar aema hoṛko tohot' ocoyet'koa uniak' Jiraṭuk' māhā sonot' dohoe khon. Sanam mañḍerren ko ge akoak' olak' kore noako aṅgoc' akada je Isorak' kathare do okare hō robibar sonot'gea mente bañ namok'kana. Duk'anak' katha do noage, protestanko ar katholicko banarge Baḅibel reak' Jiraṭuk' māhā ocok' giḍi akadako iate Isorak' bicar lahare dosan geako! Isor ac'ge Jiraṭuk' māhā do ac'ak' sirjon reak' daře ar ac'ak' sonot' ar bañcao reak' cinḅa menkatek' em akana (Exodus 31:17; Jheskel 20:12). Jāhāe judi noa sonot cinḅa rapuṭ'ko menet', oka do sernare menae marañ Isorre sodore kana ar jotoak' menak'ak'ko?

12. Calaoen dinkore ʔk'yuric'ko do Isorak' ʔn cet'lekako aṅgoc'keda?

Hosea 8:12 *Gel hajarkate inak' ʔnkoñ olaere hō, Onako do
 lekhak'kana.*

Dhean: Somoe do bañ bodolakana. Isorge noa Jiraṭuk' māhāe emakana, ac'ak' marañ cinḅa, ʔnko talare ar "disaṭpe" onatege noa hukum do ehopakana. Enre hō aema hoṛ teheñ uniak' eae māhā doho do ʔnaṛiak'geko metak'kana.

13. Cet' bises cehaona Isor do ac'ren dhorem ak'yurkoe emakat'koa ac'ak' sonot jirauk' maha babotre?

Jeheskel 22:8 *Am do inak' sonotak'kom ar inak' jirauk' mahakom besonotakada.*

Jeheskel 22:26 *Onaren naekeko do inak' anko landhuakada ar inak' sonotak' koko besonotakada; sonotak' ar besonotak' do , ar bari do saphawak' ar besaphawak' papachnaoko cet' akawat'koa; ar onko do inak' jirauk' mahakoko , onate in' do onko talaren' besonotakana.*

Dhean: Isor do dhorem ak'yurkoe egeret'ko kana okoe menet'kana je Jirauk maha do cet'ho ban kana ar okoe roret' "Nonka Isore roret'kan" tire noa ban saria.

14. Cet' bises kai Isor ac'ren ayuric'ko do dodose metakokana?

Jesaea 58:1, 13, 14 *Karur karur hohoeme, alom komaoa, Sakwa leka atte arainme; Inren horko akoak' ghax , ... Jirauk' maha lebet' landhur khon amak' jangam or ruar tam khan, Inak sonot dinre khan, Ar jirauk' maha do*

Ar manotanak' Probhuak' sonot' dinem metak' khan, ... Endekhan am do Probhurem raskajona.

Dhean: Dhorem ayuric'ko Isore metako kana je Jirauk' maha raput' do kai kana mente ar meneda jemon jirauk' maha sonot dohoe ko kurumu. Mare celakoleka aboak' jion do eken Isorak hukum bataorege menak'a manwawak're do ban (Apostal Kamiko 5:29).

15. Tinre am purapuri monte Jisu angoc' ar panjayem mena, cet' huyuk'a?

Mathae 11:29 *Inak' arar gogtipe, ar in then cet'jonepe ente mahir ar monren' nindhangea, ar apeak' lagit' nama.*

Dhean: Amak' pheraok're thonok'anak' jirau ar suluk' hijuk'a amak' monre. Jirauk' maha, oka reak mane do "Jirau," mit'ten jirau ar suluk' reak' cinha kana oka do nawa janamok'te namok'kana (Ibriko 4:1-10). Okoeko do sarigecko Janam aroakana onko do jirauk' maha do mit'ten sonot bhoranak' jirau reak' cinha menteko dohoea (Kaliko dheanak'pe 4, 9, 10) Pheraokan hor then hijuk'akan raska leka raskage banuk'a okoe do jirauk' maha sonotko dok'hoeda.

AMAK' ROR RUAR

Am do janwarak' dag "bañ" mente lai lahare, am do Isorak' mohorre "hē" mente lai lagak'a. Jisu do amak' ontor reak' duar țhene teŋgo akana amak' jobab nam lagit'. Cet' am nit'em goțajona uniak țhonok'anak' Jirauk' mähäre hijuk' lagit' bañma noa aŋgoc' tuluc' je unege amren sisirjauc' ar babañcaoc' kanae mente?

Jobab:

BODOLTE

Noa paṭh do laha seak' paṛhak' laḡit' baḡaeye emok' kana.

Papasy do Proṭeṣṭanren ko ceṭ bises kukliye kuliyé koa?

Protestanko do papasy għaṛi għaṛiko kulikedeā “Ceṭ'leka am do Isorak' hukum bodol laḡit'tem sāhoskedeā?” Menkhan Roman Catholic maṇḡer hotete protestanko ko kuli ocolen kukli do jhalge tahēkana. Nonḡe do: “apepe laiaña je Sonibar do Jihudi koak' Jiraṅuk' māhā tahēkana, menkhan kristan koak' Jiraṅuk' māhā do Robibarte bodolena. Bodolena! Menkhan okoe? Okoe ṭhen ona ektiāri menak'ak' maraṇ ḡaṛeānic' Isore em akan hukum bodol laḡit'? Tinre Isor do roṛ are menkedeā, eaeak' din sonotpe dohoeā mente, okoe noa mene dil akada, baṇ, am do dhārti reak' sanamak' kāmī ar jotolekanak' dhārti seak' len-den ko ceka ḡaṛek'ak' eaeak' dinre: menkhan am do paḡhilak' din sonot menkatek' dohoeā? Noa do aḡi bises kukli kana, okaṭak' do in baṇ baḡaēā am ceṭ'lekam jobaba mente. Am do protestan kanam, ar am do eken Baḡibel ar Baḡibel lekatege calak'em meneda; ar noa do bisesge kana je haptare eae reak' mit'din do sonot' mente dohoe menlekhan, am do Baḡibel reak' olak' birudtem calak' kana, ar Baḡibele hukum akat' din bodolte eṭak'ak' dinem manaōeda. Eaeak' din sonot' dohoe do gel hukum reak' mit'ṭen hukum kana; apepe paṭiaṅuk' kana je eṭak'ak' iral goṭen hukumko do nitok' hō menak'ak' mente; menkhan ponak' hukum do ocok' giḡi laḡit' okoe ektiāri emak' pea? Judi ape apeak' laileka, Judi ape saṛige eken Baḡibel ar Baḡibel lekape calak'ak', khan ape do nawa niamre uduk' ḡaṛeak' laḡak'ak' okare doe meneda noa ponak' hukum do puṣṭaṭe bodolena mente.”¹

¹ Library of Christian Doctrine: *Why Don't You Keep Holy the Sabbath-Day?* (London: Burns and Oates, Ltd.), pp. 3, 4.